

ODKRÝVÁNÍ
STARÉHO
EGYPTA

Výstava k 50. výročí založení
Českého egyptologického ústavu FF UK

ODKRÝVÁNÍ STARÉHO EGYPTA

UNEARTHING ANCIENT EGYPT

Výstava k 50. výročí založení
Českého egyptologického ústavu FF UK
Exhibition organised on the occasion of
the 50th anniversary
of the Czech Institute of Egyptology, Faculty of Arts,
Charles University in Prague

Pod záštitou předsedy vlády České republiky
Mirka Topolánka
Under the auspices of Prime Minister
of the Czech Republic
Mirek Topolánek

Bylo to dobré půlstoletí

Roky s osmičkou na konci mají v našich dějinách magický význam. Jsem rád, že se mezi ně řadí i datum vzniku Českého egyptologického ústavu v roce 1958. Jména jako František Lexa, Jaroslav Černý či Miroslav Verner netřeba zvlášť představovat. Jsme malá země, ale přesto máme díky našim vědcům velké zásluhy o záchranu dědictví starého Egypta. O tom, jak si Egypťané váží českých archeologů, svědčí fakt, že jim přidělili v Abúsíru vůbec největší zahraniční koncesi pro vykopávky na pyramidových polích. Příkladná je i popularizační práce českých egyptologů doma i v zahraničí. Díky přednáškám a publikacím v prestižních časopisech o nás svět v tomto oboru rozhodně ví. Padesát let existence ústavu je mžik oproti dějinám staré civilizace, které zkoumá. Ale je to dobře využitých padesát let a věřím, že to nebude poslední půlstoletí této instituce. Přeji našim egyptologům hodně dalších úspěchů a nezbytný kus štěstí, který k této práci patří.

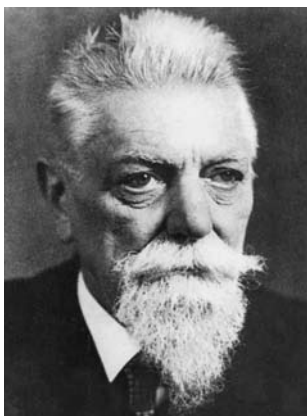
Mirek Topolánek
předseda vlády České republiky

It has been a good fifty years

Years ending with a number eight seem to have a magical significance in our history. I am happy to note that the date of origin of the Czech Institute of Egyptology in 1958 also has this distinction. Names like František Lexa, Jaroslav Černý and Miroslav Verner require no special introduction. We are a small country and yet, thanks to our scientists, we have a great reputation for preserving the heritage of ancient Egypt. The fact that Czechs have been granted the largest, foreign concession in Abusir for pyramid field excavations confirms the great respect and appreciation Egyptians have for Czech archaeologists. The popularity of the work of Czech Egyptologists at home and abroad is also exemplary. Thanks to lectures and publications in prestigious journals, the world certainly recognizes the Czech contribution in this field. The fifty years of the Institute's existence is like a blink of an eye when compared to the history of the ancient civilization, which it studies. But it was a half-century well spent and I believe that it will not be the institution's last fifty-year milestone. I wish our Egyptologists many further successes and the essential dose of luck that is such a crucial part of their work.

Mirek Topolánek
Prime Minister of the Czech Republic

František Lexa, zakladatel české egyptologie

František Lexa, founder of Czech Egyptology

Zbyněk Žába a Jaroslav Černý při návštěvě Ptahšepesovy mastaby

Zbyněk Žába and Jaroslav Černý in the mastaba of Ptahshepses

Počátky české egyptologie

Egyptologie se v českých zemích rozvíjela již od počátku 20. století, kdy ji začal přednášet a svými články a publikacemi propagovat František Lexa (1876–1960). V roce 1919 se habilitoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (FF UK) jako soukromý docent a od roku 1922 působil tamtéž jako mimořádný profesor egyptologie. V roce 1925 se mu podařilo založit na Filozofické fakultě Egyptologický seminář, který se stal prvním místem setkávání zájemců o starý Egypt. Lexa kolem sebe shromáždil studenty různých oborů a zájmů, kteří se pak egyptologii v různé míře věnovali.

Jedním z prvních žáků prof. Lexy byl Jaroslav Černý (1898–1970). Po absolvování studia egyptologie měl díky Lexovi příležitost zúčastnit se expedice Francouzského ústavu orientální archeologie v Dér el-Medíně. Od roku 1930 působil jako soukromý docent v Lexově semináři. Po skončení druhé světové války, v roce 1947, Černý přijal nabídku přednášet egyptologii v Londýně a poté v Oxfordu.

Zbyněk Žába (1917–1971) začal studovat egyptologii v roce 1945. Na utváření jeho vědeckého směru se podíleli jak Lexa, tak i Černý. Od roku 1949 působil jako Lexův asistent a o pět let později se stal docentem egyptologie. V 50. letech se velmi intenzivně podílel na přípravě vzniku egyptologického ústavu. Spolu s Lexou byl členem kulturní delegace v Egyptě v roce 1956 a během svého následného působení na Vysoké škole jazyků v Káhiře jednal s významnými egyptskými egyptology o možnostech co nejšířší vědecké spolupráce i o praktických otázkách s ní souvisejících. Československý egyptologický ústav v Praze byl zřízen dne 1. října 1958 na základě usnesení vlády ČSR a jeho ředitelem byl zvolen František Lexa. Káhirské pracoviště Československého egyptologického ústavu bylo otevřeno dne 20. května 1959.

The Beginnings of Czech Egyptology

Czech Egyptology was founded by František Lexa (1876–1960), who began lecturing in Egyptology and promoting the discipline by means of articles and publications, as early as the 1910s. In 1919, Lexa qualified as a private senior lecturer at the Faculty of Arts of Charles University in Prague, in 1922 as an associate professor, and in 1927 he became the first professor of Egyptology in Czechoslovakia. In 1925 he succeeded in establishing a Seminar in Egyptology at the Faculty of Arts, which became the first meeting place for people interested in the civilisation of Ancient Egypt. Students of various subjects and interests rallied round Lexa and took up further studies of Egyptology in varying degrees.

Jaroslav Černý (1898–1970) was among Lexa's first students. Having studied and graduated in Egyptology, Černý seized the opportunity, based on the recommendation of his teacher, to participate in the expeditions of the French Institute of Oriental Archaeology at Deir el-Medina. In 1930, he qualified as a private senior lecturer in Lexa's Seminar. After World War Two, in 1947, he accepted the offer to lecture in Egyptology in London, and later in Oxford.

Zbyněk Žába (1917–1971) began to study Egyptology in 1945. Both Lexa and Černý contributed to the shaping of his academic profile. In 1949, he became Lexa's assistant, and five years later qualified as an associate professor of Egyptology. In the 1950s, Žába took an active part in preparing the foundation of the Institute of Egyptology. In 1956, he visited Egypt, together with Lexa, as a member of a cultural delegation, and, in the course of his subsequent activities at the Higher School of Languages in Cairo, he negotiated with prominent Egyptian Egyptologists over the possibilities for the broadest possible cooperation, as well as its practical aspects. The Czechoslovak Institute of Egyptology in Prague was established by a resolution of the Czechoslovak government on 1 October 1958, with František Lexa appointed as the Institute's director. The Cairo branch of the Institute was opened on 20 May 1959.

Jaroslav Černý a Zbyněk Žába u obrazu Františka Lexy
Jaroslav Černý and Zbyněk Žába in front of the portrait of František Lexa

Zbyněk Žába při práci v hrobce vezíra Ptahšepsese
Zbyněk Žába in the tomb of the vizier Ptahshepses

Egyptologové diskutují nad plánem Ptahšepesovy mastaby
Egyptologists examining the plan of the mastaba of Ptahshepses

Český egyptologický ústav, pracoviště Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Po smrti Františka Lexy převzal vedení ústavu jeden z jeho žáků, Zbyněk Žába. Na počátku 60. let 20. století ústav zahájil archeologické výzkumy v Abúsíru v Egyptě a v letech 1961–1965 se členové ústavu podíleli na mezinárodní akci UNESCO na záchranu památek starověké Nubie, ohrožených vodami nové Asuánské přehrady. Činnost pracovníků ústavu je od té doby rozdělena mezi Egypt, kde probíhají archeologické výzkumy, a ČR, kde zpracovávají a publikují výsledky výzkumů v Egyptě, přednášejí egyptologii, seznamují naši i světovou veřejnost s výsledky egyptologického bádání atd.

Po složitém období na počátku 70. let se pod vedením Miroslava Venera podařilo v roce 1975 získat novou, rozsáhlou archeologickou koncesi v Abúsíru, která zahrnuje jak královské stavby z doby 5. dynastie (25. stol. př. n. l.), tak hrobky vysokých úředníků z konce 3. a z poloviny 1. tis. př. n. l. K výraznému rozvoji egyptologického bádání došlo po roce 1990, zejména v souvislosti s rozsáhlými projekty v rámci státní podpory vědy a výzkumu, Českým národním egyptologickým centrem (2000–2004) a od roku 2005 probíhajícím výzkumným záměrem „Výzkum civilizace starého Egypta“, na němž se v současnosti podílí téměř třicet vědeckých a technických pracovníků nejrůznějších specializací. Jako odpověď na žádost egyptského ministerstva kultury o pomoc při záchraně ohrožených památek v oblasti oáz a nilské delty se od roku 2003 (mj. díky sponzorským darům) podařilo rozšířit české výzkumy v EAR i na oblast oázy Bahríja v egyptské Západní poušti.

S výsledky českého egyptologického bádání je rozsáhle seznamována odborná i laická veřejnost u nás i ve světě (dosud vyšlo téměř šedesát monografií a sborníků, v naprosté většině cizojazyčných). Nezapustitelnou roli má i knihovna ústavu (ze značné části tvořená odkazem vynikajícího českého egyptologa Jaroslava Černého a po něm i pojmenovaná), největší svého druhu ve střední a východní Evropě.

The Czech Institute of Egyptology at the Faculty of Arts of Charles University in Prague

When František Lexa died in 1960, he was succeeded as the head of the Institute of Egyptology by Zbyněk Žába, one of his students. In the early 1960s, the Institute initiated archaeological research at Abusir, and between 1961 and 1965 it participated in the UNESCO-organised international campaign to save the monuments of Nubia that were to be flooded by the waters of the projected High Dam of Aswan. Since that time, the activity of the Institute has been divided between Egypt, where its members carry out archaeological excavation, and the Czech Republic, where they process and publish the results of their research done in Egypt, lecture in Egyptology, and acquaint the Czech and international public with the results of their Egyptological research, etc.

In 1975, following the complicated period of the early 1970s, the Institute, directed by Miroslav Verner, was granted a new archaeological concession at Abusir, covering both the royal structures from the Fifth Dynasty (25th century BC) and the tombs of high officials, dated to the late 3rd and mid-1st millennia BC. Egyptological research in the Czech Republic has undergone considerable development since 1990, particularly in conjunction with the large-scale projects undertaken within the framework of the government's support for sciences and research, specifically the project of the Czech National Centre of Egyptology (2000–2004), and, since 2005, the “Exploration of the Civilisation of Ancient Egypt” research project. The latter project involves almost thirty scientists and technicians of diverse specializations.

In response to the request of the Egyptian Ministry of Culture, for assistance in saving the endangered monuments in the oases and the Nile Delta, the Czech research projects in the Arab Republic of Egypt were extended in 2003, to cover the region of the Bahariya Oasis, in the Western Desert (*inter alia*, thanks to sponsors' donations).

The results of the Czech research in Egyptology are presented in a comprehensive manner to specialists as well as the general public in the Czech Republic and abroad (some sixty monographs and miscellanies have been published so far, mostly in foreign languages). Playing an important role, in this respect, is the Institute's library (named after the outstanding Czech Egyptologist Jaroslav Černý), the largest of its kind in Central and Eastern Europe.

Satelitní snímek abúsírské nekropole

Satellite image of the Abusir necropolis

Akce UNESCO na záchranu památek Núbie

Rozhodnutí egyptské vlády vybudovat u Asuánu Vysokou přehradu počítalo s vytvořením rozsáhlé umělé vodní nádrže o délce přibližně 500 kilometrů. Tento projekt měl zajistit Egyptu rozvoj jeho průmyslu a zemědělství, zároveň však předpokládal zaplavení celé Dolní Núbie s jejím svébytným kulturním dědictvím. UNESCO proto vyhlásilo mezinárodní akci na záchranu ohrožených památek. Československo se do akce zapojilo prostřednictvím nedlouho předtím založeného egyptologického ústavu a do oblasti Dolní Núbie vyslalo v letech 1961–1965 celkem pět expedic. První dvě expedice se zaměřily na lokalizaci tzv. Jižního chrámu v Tářě, který byl sice známý z kreseb, popisů a dokonce ze dvou daguerrotypů, ale během 2. poloviny 19. století byl z velké části zničen

Skalní malba srpkovitého člunu ze skalního přístřešku na Jižní koncesi

Rock painting of a sickle-shaped boat from a rock shelter in the Southern Concession

a jeho pozůstatky zmizely pod nánosy nilského bahna. Současně probíhala i architektonická dokumentace římské pevnosti v nedalekém Kertási. K objasnění táfsko-kertáského komplexu staveb byl v roce 1963 proveden krátký srovnávací výzkum ve starověkých kamenolomech v egyptské Východní poušti.

Během třetí a čtvrté expedice její účastníci provedli systematický průzkum na dvou přibližně třicetikilometrových úsecích nilského údolí (tzv. Jižní a Severní koncesí), představujících zhruba čtvrtinu území Dolní Nubie. Celkem bylo nalezeno 243 skalních nápisů a na pět tisíc skalních kreseb a skalních maleb. Vedle epigrafického průzkumu se prováděl také povrchový archeologický průzkum, v rámci kterého byla objevena mimo jiné tři velká a dvě malá pohřebiště, sedm skalních hrodek, šest římských strážních věží a jeden lom.

Cílem páté expedice se stal archeologický výzkum rozsáhlého mohylového pohřebiště náležícího ke kultuře skupiny X (4.–6. stol. n. l.) ve Wádi Kitně a srovnávací průzkum na jižní části nedalekého pohřebiště v Kalábši. Ve stejném roce dokončil československý tým etnografický průzkum vybraných oblastí.

UNESCO Campaign to Save the Monuments of Nubia

The decision by the Egyptian Government to build the High Dam at Aswan anticipated the creation of a huge water reservoir, some 500 km long. The project sought to secure for Egypt the growth and development of her industry and agriculture, but at the same time it required the flooding of the entire Lower Nubia, with her unique cultural heritage. Therefore, UNESCO called for an international campaign to save the endangered monuments. Czechoslovakia took part in the campaign through the agency of the recently established Institute of Egyptology, and in 1961–1965 sent five expeditions to Lower Nubia.

In the first two seasons, the Czechoslovak team located the Southern Temple at Tafa: it had been known from 19th century drawings, accounts, and even two daguerreotypes, but most of it had been destroyed in the second half of the 19th century, and whatever was left disappeared under thick deposits of mud from the Nile. Architectural documentation of the Roman fortress at nearby Qertassi was in progress at the same time. With the purpose of explaining the Tafa-Qertassi complex of structures, a short comparative research project was carried out in the ancient stone quarries in the Eastern Desert of Egypt.

The third and the fourth expeditions carried through a systematic survey of two, approximately thirty-kilometre tracts of the Nile Valley (the so-called Southern and Northern concessions), representing about one quarter of the territory of Lower Nubia. Altogether, 243 rock inscriptions and more than five thousand rock drawings and paintings were documented in the course of the survey. The epigraphical survey was combined with a preliminary archaeological survey, the findings of which included three large and two small cemeteries, seven rock-cut tombs, six Roman watchtowers, and one quarry.

The objective of the fifth expedition was to perform a complete archaeological excavation of an extensive tumuli cemetery attributed to the X-Group culture (4th–6th centuries AD) at Wadi Qitna, and a comparative exploration of the southernmost part of the nearby cemetery at Kalabsha. In the same year, the Czechoslovak team completed their ethnographical research of selected regions.

*Malovaný džbánek,
merojská doba
NM – Náprstkovo muzeum
Painted pot, Meroitic period
NM – Náprstek Museum*

*Kulovitá nádoba, merojská doba
NM – Náprstkovo muzeum
Globular vessel, Meroitic period
NM – Náprstek Museum*

Hlava dioritové sochy panovníka Raneferefa (nyní v Egypťském muzeu v Káhiře)

Head of the diorite statue of King Raneferefa (now in the Egyptian Museum in Cairo)

Abúsírské pyramidy, v popředí Sahureův zádušní chrám

Pyramids of Abusir, with the funerary temple of Sahure to the fore

Královské pohřebiště v Abúsíru

Pyramidové pohřebiště v Abúsíru je součástí pásu královských pyramidových polí nyní nazývaných Memfidská nekropole. Zdaleka viditelné pyramidy panovníků, kteří se zde během první poloviny 5. dynastie nechali pohřbit – Sahurea, Neferirkarea a Niuserre –, lákaly badatele již od 30. let 19. století. Výzkum těchto monumentů prováděný na počátku 20. století německou expedicí pod vedením Ludwiga Borchardta přinesl mnoho nových poznatků týkajících se architektury, výzdoby a výbavy královských hrobových komplexů, ale také dějin Staré říše. V této době procházel jedním ze svých vrcholů sluneční kult. Jeho vyjádřením se stala i stavba slunečních chrámů. Tyto okrsky tvořily nedílnou funkční součást pyramidových komplexů, a to přesto, že byly od nich stavebně odděleny. Ze šesti slunečních chrámů byly objeveny a archeologicky prozkoumány pouze dva – Veserkafův a Niuserreův na sever od Abúsíru. Dominantou těchto staveb byly mohutné zděné obelisky.

Archeologická expedice ČEGÚ FF UK pracuje v jižní části pyramidové nekropole od roku 1976. Doposud zde prozkoumala pyramidové komplexy královen (Chentkaus II., komplex Lepsius č. XXIV), hrobky příslušníků královské rodiny (např. neobvyklou dvojhrobku Lepsius č. XXV) a především pohřební komplex panovníka Raneferefa. Tento panovník 5. dynastie zemřel poměrně záhy a stavba jeho pyramidy nebyla dokončena podle původního plánu. Místo kamenného zádušního chrámu zde vznikl rozsáhlý cihlový chrám, kde bylo objeveno velké množství významných památek. Kromě fragmentů papyrového chrámového archivu, jednoho ze tří nalezených v Abúsíru, to byl také soubor Raneferefových soch a dále hliněné pečeti, fajánsové výplně, kamenné nádoby, keramika atp. V pyramidě byly objeveny části panovníkovy mumie i zbytky pohřební výbavy.

The Royal Necropolis at Abusir

The pyramid necropolis at Abusir forms part of the chain of pyramid fields, today referred to as the Memphite Necropolis. Visible from afar, the pyramids of the rulers who were buried here in the course of the first half of the Fifth Dynasty – Sahure, Neferirkare and Niuserre – have been attracting scholars ever since the 1830s. The research of these monuments undertaken in the early 20th century, by a German expedition led by Ludwig Borchardt, produced a wealth of new knowledge of the architecture, decoration, and funerary equipment found in the royal funerary complexes, but also threw new light on the history of the Old Kingdom in general. At that time, the solar cult reached one of its apexes, and found expression in the construction of sun temples. In terms of their function, these complexes formed an integral part of the pyramid complexes, although they were separated from them structurally. Of the six sun temples, only two have been located so far – that of Userkaf and that of Niuserre, - both situated to the north of Abusir. Massive masonry obelisks were their dominant features.

*Pohřební komplex panovníka
Raneferefa po ukončení výzkumu
Funerary complex of King
Raneferef after excavation*

Královna Chentkaus II. sedící na trůně (fajánsová výplň)
 NM – Náprstkovo muzeum
Queen Khentkaus II seated on the throne (faience inlay)
 NM – Náprstek Museum

Detail sedící sochy panovníka Raneferefa (nyní v Egyptském muzeu v Káhiře)
Detail of a seated statue of King Raneferef (now in the Egyptian Museum in Cairo)

na protější straně:
Archeologický výzkum v prostoru královského pohřebiště v Abúsíru
 on the opposite side:
Archaeological exploration in the area of the royal necropolis at Abusir

The archaeological expedition of the Czech Institute of Egyptology has been working in the southern part of the pyramid necropolis since 1976. It has explored the mortuary complexes of queens (Khentkaus II, the "Lepsius No. XXIV" complex), the tombs of members of the royal family (for example the unusual twin tomb known as the "Lepsius No. XXV"), and above all the funerary complex of King Raneferef. This Fifth Dynasty ruler died quite young, and his pyramid complex was not completed in compliance with the original plan. A stone funerary temple was replaced by a large mud-brick temple, within the walls of which numerous remarkable discoveries were made. Apart from the fragments of a papyrus archive, one of the three discovered at Abusir, they include a set of Raneferef's statues, clay seals, faience inlays, stone vessels, pottery, and other materials. Parts of the ruler's mummy, as well as remnants of his funerary equipment, were discovered inside the pyramid.

Hlava křemencové sochy vezíra Ptahšepse (nyní v Egyptském muzeu v Káhiře)

Head of a quartzite statue of the vizier Ptahshepses (now in the Egyptian Museum in Cairo)

Dřevěná socha prince Neserkauhora
NM – Náprstkovo muzeum

Wooden statue of Prince Neserkauhor
NM – Náprstek Museum

Hrobky členů královské rodiny a hodnostářů v severním Abúsíru

Počátky aktivit Československého egyptologického ústavu FF UK v Abúsíru jsou spojeny s hrobkou vezíra Ptahšepse. Práce v této mastabě byly zahájeny již v roce 1960. Archeologický výzkum této hrobky byl dokončen v roce 1974, ale restaurátorské práce na této památce pokračují dodnes.

Ptahšepsova mastaba, postavená nejméně ve třech hlavních stavebních fázích, představuje jednu z největších a zároveň stavebně nejsložitějších dosud prozkoumaných nekrálovských hrodek Staré říše. Její architektura překračuje rámec soukromé hrobky, obsahuje celou řadu prvků do té doby vyhrazených pro pyramidové komplexy egyptských králů (např. sedlový tvar stropu v pohřební komoře). Vedle architektury, reliéfů a stavebních grafit se během vykopávek podařilo objevit velké množství archeologických předmětů.

Ptahšepes zahájil svou závrtnou kariéru jako představený kadeřníků královského dvora a manikér, na jejím vrcholu zastával úřad vezíra, nejvyššího úředníka egyptského státu, a sňatkem s princeznou Chamerernebtej se stal zetěm krále Niuserrea.

V roce 1976 byl zahájen výzkum na nově udělené koncesi v jihovýchodní části abúsírské královské nekropole, pro niž se později ujalo označení pohřebiště „Džedkareovy rodiny“. Během výkopové sezony v roce 1976 byla odkryta nejdůležitější hrobka pohřebiště, patřící princezně Chekeretnebtej, dceři krále Džedkarea Iseho z pozdní 5. dynastie. Hrobka, ve které byla vedle Chekeretnebtej pohřbena i její pravděpodobná dcera Tisetor, se do dnešní doby dochovala v nebyvale dobrém stavu. V pohřební komoře se dokonce podařilo objevit podstatnou část pohřební výbavy.

Po dlouhé odmlce si pohřebiště opět získalo pozornost roku 1987, kdy byly odkryty hrobky dalších hodnostářů, jmenovitě královského syna Neserkauhora – v jehož hrobce byl nalezen rozsáhlý soubor dřevěných soch –, písaře Idua a jeho manželky Chenit, princezny Hedžetnebu, další dcery krále Džedkarea, a správce královského paláce Mernefua.

The Royal Family and Officials at Abusir-North

The beginnings of the fieldwork of the Czechoslovak Institute of Egyptology at Abusir are associated with the tomb of the vizier Ptahshepses. The archaeological exploration of this tomb was commenced as early as 1960 and completed in 1974, but the restoration of this monument is still ongoing.

The mastaba of Ptahshepses, built in at least three major construction stages, is one of the largest known and, in structural terms, most complex non-royal tombs, from the time of the Old Kingdom. Its architecture exceeds the scope of a private tomb, and incorporates a number of elements hitherto reserved for the pyramid complexes of Egyptian kings (for instance, a saddle-shaped ceiling in the burial chamber). Apart from the architecture, reliefs, and builders' marks, a great many objects of archaeological value were discovered during the excavations.

Ptahshepses started his staggering career as the overseer of the hairdressers of the royal court and as a manicurist, and at its peak he was appointed to the office of vizier, the highest official of the Egyptian state. Through his marriage to Princess Khamerernebty, he became King Niuserre's son-in-law.

In 1976, research was launched on a newly granted concession in the south-eastern part of the royal necropolis at Abusir, which later became known as the "Djedkare's Family Cemetery". The most important among the tombs, that of the king's daughter Princess Khekeretnebty, daughter of the late 5th Dynasty

King Djedkare Isesi, was unearthed during the excavation season of 1976. The tomb, which in addition to the burial of Khekeretnebtu also incorporated the burial of her probable daughter, Tisethor, has survived in a surprisingly good condition. The burial chamber itself still contained a substantial part of the funerary equipment.

After a long pause, the site attracted attention once again in 1987, when the funerary monuments of other dignitaries were unearthed. They included the tomb of the king's son, Neskaweh, which yielded a large set of wooden statues, the tombs of the scribe Idu and his wife Khenit; King Djedkare's other daughter, Princess Hedjetnebtu; and the administrator of the royal palace, Mernefer.

*Rekonstruované průčelí
Ptahšepsovy mastaby
s osmistvolými lotosovými sloupy
Reconstructed entrance into
the mastaba of Ptahshepses with
eight-stemmed lotus columns*

Odkryvání hrobek hodnostářů v jižním Abúsíru

V Abúsíru stojí čtyři pyramidové komplexy králů 5. dynastie a v jejich stínu leží zapomenutá města mrtvých s tisíci hrobek náležejících členům královské rodiny, nejvyšším, vysokým i níže postaveným úředníkům hlavního města Memfidy: písařům, představeným královských úřadů, řemeslníkům, zemědělcům, vojákům a kněžím, kteří byli páteří tehdejšího staroegyptského státu.

Od roku 1991 probíhá v tzv. jižním Abúsíru systematický výzkum hrobek, které, pokud jde o architekturu, výzdobu a pohřební výbavy, nemají obdoby. Mezi nejvýznamnější z nich patří komplex vezíra Kara a jeho synů. Tyto hrobky se dochovaly téměř ve své původní velikosti a skládaly se ze zdobených kaplí a hluboko pod zemí umístěných pohřebních komor s velkými vápencovými sarkofágy a bohatými pohřebními výbavami, obsahujícími měděné a kamenné nádoby, stovky měděných nástrojů, modely obětín pro věčný život na onom světě a mnohé jiné předměty. V roce 2007 byla prozkoumána nevykradená pohřební komora zádušního kněze panovníků 5. dynastie Neferinpu.

Výzkumu v jižním Abúsíru se účastní i přízvaní specialisté z českých univerzit, Akademie věd ČR i zahraniční odborníci, např. z oborů geologie, paleoekologie, antropologie a jiných. V rámci multidisciplinárního výzkumu se uplatňují nejmodernější vědecké metody a postupy, jako jsou např. geofyzikální průzkum, dálkový průzkum Země (zahrnující i detailní satelitní snímkování). S jejich pomocí se daří pronikat pod povrch egyptské pouště a odhalovat mnohá tajemství existence staroegyptské civilizace, jejího vzniku, rozkvětu i zániku.

Unearthing the Tombs of Dignitaries at Abusir-South

There are four pyramid complexes of the Fifth Dynasty kings at Abusir, and in their shadow lie forgotten cities of the dead, with thousands of tombs built for members of the royal family, as well as for the highest, high-, and lower-ranking officials of Memphis, then the capital city of Egypt: scribes, overseers of royal offices, craftsmen, farmers, soldiers, and priests, who together constituted the backbone of the ancient Egyptian state.

Since 1991, the southern section of the Abusir necropolis known as Abusir-South has been the site of a systematic exploration of tombs, whose architecture, decoration, and funerary equipment are without parallel. One of the most significant of the tombs is the funerary complex of the vizier Qar and his sons. These tombs have been preserved almost in their original extent. They consist of decorated chapels and burial chambers sunk deep below the ground, with large limestone sarcophagi and abundant funerary equipment, including copper and stone vessels, hundreds of copper tools, models of offerings for the afterlife, and a variety of other objects. In 2007, the Institute explored an intact burial chamber of Neferinpu, who served as a priest for the Fifth Dynasty rulers.

Specialists from Czech universities and the Czech Academy of Sciences, as well as experts from abroad, have been invited to participate in the research project taking place at Abusir-South. In multidisciplinary research the Czech team makes use of state-of-the-art scientific methods and procedures, such as the geophysical surveying and remote sensing of the Earth (including detailed satellite photography), and incorporate various branches of science, such as geology, palaeoecology, anthropology, and other disciplines. With their aid, the Czech Egyptologists have been successfully penetrating below the surface of the Egyptian desert, to reveal a great many secrets of the existence of the ancient Egyptian civilisation, its origins, rise, and decline.

Detail tváře soudce Intiho, syna vezíra Kara

Detail of face of the judge Inti, son of the vizier Qar

Travertinová nádoba nalezená v sarkofágu zádušního kněze Neferinpu

Travertine vessel discovered in the sarcophagus of the funerary priest Neferinpu

na protější straně:
Nepravé dveře v obětní kapli vezíra Kara

on the opposite side:
False door in the offering chapel of the vizier Qar

*Obličejová maska lufaova
vnitřního čedičového sarkofágu*

*Face mask of the inner basalt
sarcophagus of lufaa*

Sajsko-perské pohřebiště

V samotném závěru vlády 26. dynastie, tedy krátce před vpádem perských vojsk do Egypta v roce 525 př. n. l., vzniklo na mírné vyvýšenině, poměrně daleko od okraje pouštního plata, pohřebiště egyptských hodnostářů a kněží, kteří si za místo svého posledního odpočinku zvolili větší či menší hrobky tzv. šachtového typu. V blízkosti těchto staveb bylo objeveno i několik jednoduchých pohřbů, uložených pouze do mělkých jam v písku. Zřejmě náležely chudým obyvatelům vesnic v nejbližším okolí a nejmladší z nich můžeme datovat až do Ptolemaiovské doby, což možná svědčí o úctě, které se u pozdějších generací těšili hodnostáři pohřbení v této části nekropole, zejména Vedžahorresnet.

Z velkých staveb se dosud podařilo prozkoumat hrobky patřící právě Vedžahorresnetovi a lufaovi. V nedávné době byl zahájen i výzkum v Menechibnekonově hrobce. Mezi menšími hrobkami lze uvést hrobku Padihorovu a anonymní hrobku označovanou jako „R3“. Na základě výsledků povrchového a geofyzikálního průzkumu však víme, že celé hrobové pole vytváří 5 až 6 velkých a několik menších hrobek, které jsou uspořádány do dvou řad zhruba ve směru od severozápadu k jihovýchodu.

K nejvýznamnějším objevům v této části abúsírské nekropole nepochybně náleží objev nevyloupené hrobky správce paláců lufay. Právě jeho hrobka představuje v mnoha ohledech nejpozoruhodnější stavbu svého druhu doposud zkoumanou v Abúsíru. Svou hlavní pohřební komoru si nechal lufaa vybudovat na dně ohromné šachty, v hloubce asi 22 metrů. Celá komora je vystavěna z vápencových bloků, které jsou pokryty reliéfní výzdobou a náboženskými texty. Obdobně je zdobena i spodní část vápencového vnějšího sarkofágu a obě části čedičového vnitřního sarkofágu, který rozsahem výzdoby nemá mezi dosud známými památkami svého druhu obdobu. Navzdory tomu, že se zlodějům podařilo proniknout do hlavní šachty, zůstala lufaova hrobka nevyloupena. V úzké uličce mezi stěnami dvojitého sarkofágu a komory se tak našly pozůstatky původní bohaté pohřební výbavy.

The Saite-Persian Cemetery

At the very end of the Twenty-Sixth Dynasty, i.e., shortly before the Persian troops invaded Egypt in 525 BC, a new cemetery was established on a small hill, situated relatively far from the edge of the desert plateau. It was intended for Egyptian dignitaries and priests, who chose to be laid to rest in large or

*Travertinové kanopické nádoby
správce paláců lufay*

*Travertine canopic jars of
the administrator of the palaces
lufaa*

smaller tombs of the type known as shaft tombs. In the vicinity of these structures, several simple burials were found, with bodies interred in shallow pits excavated in sand. They seemed to have belonged to the poor inhabitants of the neighbouring villages. The most recent of these burials may be dated to as late as the Ptolemaic Period, and be taken to represent evidence of the esteem in which the dignitaries buried in this part of the necropolis, particularly Udjahorresnet, were held by later generations. Of the large structures, the tombs of Udjahorresnet and lufaa have been explored completely, while the exploration of the tomb of Menekhibneko was commenced only recently. Of the smaller tombs, only that of Padihor and the anonymous tomb labelled R3 have been excavated; nevertheless, proceeding from the results of the surface and geophysical surveys, we can state that the entire cemetery consists of five or six large and several smaller tombs, arranged in two rows, aligned approximately in the north-western to south-eastern direction.

One of the most significant discoveries in this part of the Abusir necropolis is no doubt the intact tomb of the administrator of the palaces, lufaa. His tomb represents in many respects the most fascinating structure of its kind hitherto explored at Abusir. lufaa had his main burial chamber constructed at the bottom of a large shaft, about 22 metres below the ground. The whole chamber was built of limestone blocks, almost entirely covered with relief decoration and religious texts. The lower part of the outer limestone sarcophagus is decorated in a similar way, just as both parts of the inner basalt sarcophagus, which is quite unique among the known objects of its kind, in the extent of decoration. Despite the fact that tomb robbers did manage to penetrate into the main shaft, lufaa's tomb remained intact. The remains of the rich original funerary equipment were found in the narrow gap between the walls of the double sarcophagus and the chamber.

*Ukázka reliéfní výzdoby
a náboženských textů z lufaaovy
pohřební komory*

*Relief decoration and religious
texts from the burial chamber
of lufaa*

*Detail z výzdoby Menechibneko-
novy pohřební komory*

*Detail of decoration of
the Menekhibneko's burial
chamber*

El-Hajez: výzkum egyptské Západní pouště

Přibližně 430 km jihozápadním směrem od Káhiry se v jižní části Bahrijské prolákliny nachází malá oáza el-Hajez. Až na jednu výjimku nebyla tato oblast do roku 2003 detailně mapována a ani vědecky prozkoumána. Její vědecký potenciál a historický význam objevila až česká expedice. Postupně zde bylo zmapováno několik desítek lokalit ze starší doby kamenné (cca 500 000–7000 př. n. l.) a více než 20 archeologických lokalit z různých historických období. Z nejvýznamnějších míst je možné vyzdvihnout především dvě: Gard el-Abjad a Bír Šovíš.

Na lokalitě Gard el-Abjad bylo identifikováno doposud nejstarší známé osídlení v oblasti z doby stavitelů pyramid (24. stol. př. n. l.). Jedná se o menší vesničku, ze které se zachovaly pouze zbytky zdiva a keramika. Její existence však naznačuje, že již v této době staří Egyptané vysílali své expedice do hlubin Západní pouště, zřejmě s cílem získat nové zdroje nerostných surovin.

Bír Šovíš naopak představuje rozlehlé osídlení z doby zanikající říše římské a rodícího se křesťanství (4.–5. stol. n. l.). Na ploše nejméně 20 ha se zde nacházejí obytné domy (dochované do výše 4–5 m), dílny, skladiště a výrobní okrsky. Nálezy z jara r. 2007 potvrdily správnost předpokladu, že zde žila početná komunita raných křesťanů. Mozaiku nálezů doplňují četné fragmenty textů a ojedinělý systém podzemních (leckdy až 30 m hlubokých) tunelů fungujících jako kolektory vody, tzv. *manaváry*. Tento systém umožnil přežití početné komunity křesťanů na okraji tehdejšího civilizovaného světa, kde hledali bezpečí a klid.

El-Hayez: Research in the Western Desert of Egypt

The small oasis of el-Hayez lies about 430 km south-west of Cairo, in the southernmost part of the Bahariya Depression. With a single exception, this region had never been surveyed in detail or explored until 2003, when its scientific potential and historical significance were discovered by the Czech expedition. Over the course of several seasons, dozens of sites going back to the Palaeolithic period (circa 500,000–7,000 BC), and more than 20 sites dated to various historical periods, have been located thus far. Two of the most important ones deserve special mention: Gard el-Abyad and Bir Showish.

The oldest known settlement from dynastic period in the region, that dates to the age of the pyramids (24th century BC), was identified at Gard el-Abyad. Only traces of masonry and fragments of pottery remain today of what was once a small village; nevertheless, its existence indicates that as early as this the ancient Egyptians were dispatching their expeditions deep into the Western Desert, probably with the objective of locating new sources of raw materials.

Bir Showish, on the other hand, was a large settlement that flourished at the time when the Roman Empire was already drawing to its end and Christianity was beginning to take roots (4th–5th centuries AD). The area of at least 20 ha has yielded remains of residential houses (preserved up to 4–5 m in height), workshops, and storage facilities. The findings made in the spring of 2007 confirmed the hypothesis claiming that this settlement was the home of a large community of early Christians. The mosaic of discoveries is complemented with numerous fragments of texts and a unique network of underground tunnels known as *manawars* (with some of them no less than 30 m deep) that once functioned as water collectors. This system made it possible for the Christian community to survive on the periphery of the contemporary civilised world, where they sought after safety and peace.

Pohled na krajinu v Černé poušti
View of the landscape in
the Black Desert

na protější straně:
Archeologický výzkum
na lokalitě Bír Šovíš
on the opposite side:
Archaeological excavation
at Bir Showish

*Rakev tzv. Ankhfenchonsua
NM – Náprstkovo muzeum*

*Coffin of so-called
Ankhefenkhonsu
NM – Náprstek Museum*

Egyptská sbírka Národního muzea

Národní muzeum je jedinou institucí v České republice, která spravuje reprezentativní sbírku egyptských a nubijských starožitností.

Již v roce 1819, rok po založení muzea, Kašpar ze Sternberka pro muzeum koupil egyptskou mumii, kterou do Prahy dovezl a v domě U Zlatého anděla vystavil Franz Wilhelm Sieber. Symbolem sbírky se však stal dar knížete Františka Colloredo-Mansfelda, rakev tzv. Ankhfenchonsua, kterou muzeum do svých sbírek získalo roku 1847. Egyptská sbírka se dále rozšiřovala dary českých a moravských aristokratů a cestovatelů po dobu následujícího sta let. V roce 1937 získalo muzeum prostřednictvím Jaroslava Černého od Francouzského ústavu orientální archeologie v Káhiře dar tvořený předměty pocházejícími z výkopů ve vesnici královských řemeslníků v Dér el-Medíně.

V roce 1969 bylo v rámci Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur, součástí Národního muzea, založeno samostatné Oddělení pravěku a starověku Předního východu a Afriky, které vedle Českého egyptologického ústavu FF UK představuje druhé egyptologické pracoviště v České republice. Do sbírky oddělení byly nejdříve soustředěny veškeré egyptské starožitnosti v majetku Národního muzea, včetně deponovaného československého podílu na nálezech ze záchranné akce UNESCO v Núbii. Následně v rámci plánů na vytvoření stálé expozice starého Egypta a Nubie byly do sbírky oddělení převedeny některé zámecké a hradní sbírky a menší soubory předmětů z regionálních muzeí.

Do sbírky oddělení se v 70. a 80. letech minulého století péčí Československého egyptologického ústavu FF UK dostaly rozsáhlé soubory předmětů pocházejících z československé koncese v Abúsíru, jmenovitě z mastaby vezíra Ptahšepse, pohřebiště Džedkareovy rodiny, pyramidových komplexů královny Chentkaus II. a krále Raneferefa a šachtového hrobu hodnostáře Vedžahorresneta.

Stálou expozici starověkého Egypta a Nubie se doposud nepodařilo vytvořit, veřejnost se však může se sbírkou seznamovat prostřednictvím tematických výstav.

The Egyptian Collection in the National Museum

The National Museum is the only institution in the Czech Republic which is in possession of a comprehensive collection of Egyptian and Nubian antiquities.

As early as 1819, only one year after the foundation of the Museum, Casper of Sternberg purchased an Egyptian mummy for the Museum – it was brought to Prague and displayed in the house “At the Golden Angel” by Franz Wilhelm Sieber; however, it was the coffin of the so-called Ankhefenkhonsu, donated to the Museum by Prince Franz Colloredo-Mansfeld in 1847, which became the symbol of the collection. Over the next century, other Czech and Moravian aristocrats and travellers donated various objects to the Museum, and the Egyptian collection continued to grow. In 1937, the French Institute of Oriental Archaeology in Cairo donated to the Museum, through the mediation of Jaroslav Černý, a collection of objects unearthed during the excavations of the royal workmen’s village at Deir el-Medina.

In 1969, the separate Ancient Near East and Africa Department was established within the Náprstek Museum of Asian, African, and American Cultures (part of the National Museum) as the country’s second institution concerned with Egyptological research (besides to the Czech Institute of Egyptology). All Egyptian antiquities hitherto in the possession of the National Museum were transferred to the new department, together with the artefacts unearthed by the Czechoslovak expedition in the course of the UNESCO campaign in Nubia. Subsequently, in the scope of plans to create a permanent exposition

dedicated to Ancient Egypt and Nubia, the original collection was enlarged through transfers of Egyptian antiquities from collections deposited in chateaux and castles, as well as smaller collections of objects from regional museums.

Thanks to the Institute of Egyptology, the collection of the department was enriched in the 1970s and 1980s by large sets of objects excavated by the Czechoslovak archaeologists at Abusir, namely in the mastaba of the vizier Ptahshepses, Djedkare's family cemetery, the pyramid complexes of Queen Khentkaus II and King Raneferef, and the shaft tomb of Udjahorresnet.

Although the planned permanent exposition dedicated to Ancient Egypt and Nubia has not yet been completed, the collection is presented to the public by means of temporary thematic exhibitions.

*Reliéfní blok s vyobrazením
krále Taharko*

NM – Náprstkovo muzeum

*Relief block with the depiction of
King Taharqo*

NM – Náprstek Museum

Martin Frouz při dokumentaci zlatých šperků Velkomoravské říše.

Martin Frouz while documenting golden jewelry from the Great Moravian Empire

na protější straně:

Houby nakultivované v Petriho miskách, Biologické centrum AV ČR, České Budějovice

on the opposite side:

Fungi, cultivated in Petri dishes, Biological Centre Czech Academy of Sciences, České Budějovice

Martin Frouz – fotograf

Absolvent pražské FAMU (specializace na reklamní a výtvarnou fotografii) a Strojní fakulty ČVUT (obor přesná mechanika a optika). Spolupracoval s mnoha reklamními a mediálními agenturami jako konzultant a fotograf. Než svou současnou kariéru svázal převážně s českým vydáním National Geographic, pracoval jako hlavní fotoeditor pro deník MF DNES.

V české redakci National Geographic spolupracuje na přípravě a realizaci řady projektů. Některé tyto projekty můžete posoudit buď v časopise, nebo na webu National Geographic Česko (<http://www.national-geographic.cz/>).

Vedle volné tvorby (portrét, akt, krajinný detail a práce v prostoru, kde se fotografie prolíná i do jiných oblastí – grafiky, malby, plastiky atd.) se specializuje především na dokumentační a dokumentární fotografii z oblasti vědy, kultury a sociologie.

Mimo tištěné výstupy pravidelně vystavuje na samostatných i kolektivních přehlídkách, kde prezentuje především svoji volnou tvorbu. V roce 2002 a 2007 byl v soutěži CZECH PRESS PHOTO oceněn „Zlatým okem“.

Ve své výtvarné koncepci výstavy Odkrývání starého Egypta vychází z několikaleté osobní zkušenosti s egyptským prostředím. Projekt, který je výsledkem fotografické práce několika posledních let, zachycuje výběr z materiálů pro National Geographic Česko, ale i z fotodokumentace pro české egyptology a jejich spolupracovníky. Zároveň se jedná o ilustraci nejnovějších výzkumů v Abúsíru a Západní poušti.

Martin Frouz – Photographer

A graduate of Prague's FAMU (specialisation in advertising and art photography) and the Mechanical Faculty of the Czech Technical University in Prague (department of precision mechanics and optics). He has cooperated with many advertising and media agencies as a consultant and photographer. Before he associated his current career primarily with the Czech edition of the National Geographic, he worked as the chief photographic editor for the daily paper MF DNES.

In the Czech editorial office of National Geographic he cooperates on the preparation and implementation of many projects. You can judge some of the projects for yourself either in the magazine or on the internet page of National Geographic Česko (<http://www.national-geographic.cz/>).

In addition to free work (portraits, nudes, landscape details and work in space where photography blends in with other areas - graphics, painting, sculpture etc.), he primarily specialises in documentation and documentary photography from the area of science, culture and sociology.

In addition to printed outputs, he regularly exhibits at independent and collective exhibitions, where he primarily presents his freely created work. In 2002 and 2007 he was given the award "Golden Eye" in the competition CZECH PRESS PHOTO.

In his artistic concept of the exhibition Unearthing Ancient Egypt, he proceeds from several years of personal experience with the Egyptian environment. The project, which is the result of the photographic work of the past few years, displays a selection of materials for National Geographic Česko and photographic documentation for Czech Egyptologists and their colleagues. It is also an illustration of the latest research in Abusir and the Western Desert.

Další akce pořádané u příležitosti 50. výročí založení Českého egyptologického ústavu FF UK

VÝSTAVY

27. 11. 2007 – 31. 12. 2008

Muzeum Núbie v Asuánu, Egypt

Saving the Monuments of Nubia: The Czech Participation in the International Campaign to Save the Monuments in Nubia

Výstava připomíná českou (československou) účast na mezinárodní akci UNESCO na záchranu památek Núbie v letech 1961–1965.

7. 4.–15. 5. 2008

Egyptské muzeum v Káhiře, Egypt

Discovering Ancient Egypt: Fifty Years of the Egyptian-Czech Collaboration in Archaeology

Představení vybraných archeologických památek objevených českými egyptology během půl století trvajících spolupráce při archeologickém výzkumu Abúsíru.

6.–31. 5. 2008

Galerie Sony, Americká univerzita v Káhiře, Egypt

Egypt – Metamorphoses

Upravená verze výstavy „Egypt – proměny“, konané v listopadu 2006 v Praze, představuje fotografie amerického přírodovědce D. J. Osborna pořízené během jeho výzkumů v pouštních oblastech Egypta v 60. letech minulého století a fotografie Kamila Voděry, jednoho z fotografů Českého egyptologického ústavu (1990–1996, 2000–2006), věnované konfrontacím tradičního a současného Egypta.

podzim 2008 (stálá expozice)

Muzeum v Bawíti, oáza Bahríja, Egypt

Secrets of the Black Desert: Czech Archaeological Explorations in the El-Hayez Oasis

Prezentace dosavadních výsledků české expedice při výzkumu odlehlé oázy el-Hajez v tzv. Černé poušti.

30. 9. 2008–leden 2009

Pavilon Anthropos, Moravské zemské muzeum v Brně – Pisárecký park

Egypt – tajemství pouště a pyramid

Egypt – proměny

Dvě putovní fotografické výstavy představí 50 let práce českých egyptologů v Egyptě a zároveň současné proměny země na Nilu.

1. 10. 2008–18. 1. 2009

Náprstkovo muzeum, Betlémské nám. 1, Praha 1

Objevování země na Nilu

Výstava Národního muzea představí dějiny české egyptologie, především pak Českého (dříve Československého) egyptologického ústavu FF UK, v širším kontextu vývoje zájmu o kulturní odkaz staroegyptské civilizace. K výstavě vyjde katalog a doprovodí ji přednáškový cyklus.

KONFERENCE

7. 4. 2008

Nejvyšší rada pro památky, Káhira, Egypt

Discovering Ancient Egypt: Fifty Years of the Egyptian-Czech Collaboration in Archaeology

Během konference představí odborníci z Českého egyptologického ústavu FF UK a pozvaní egyptští hosté padesát let aktivít ústavu v Egyptě.

VELETRHY

24.–27. 4. 2008

Průmyslový palác, Výstaviště Praha – Holešovice

Mezinárodní knižní veletrh a literární festival Svět knihy Praha

Egypt a 50 let české egyptologie tvoří jedno z hlavních témat veletrhu. Bude zde představena dosavadní vědecká a vědecko-populární knižní produkce ústavu, včetně nejnovějších publikací, jejichž vydání je načato k zahájení veletrhu. Akci doplní přednášky a promítání filmů o Egyptě a české egyptologii.

Other Events Organised on the Occasion of the 50th Anniversary of the Foundation of the Czech Institute of Egyptology at the Faculty of Arts of Charles University in Prague

EXHIBITIONS

27 November 2007 – end of 2008

Museum of Nubia in Aswan, Egypt

Saving the Monuments of Nubia: Czech Participation in the International Campaign to Save the Monuments in Nubia

Exhibition commemorating the Czech (Czechoslovak) participation in the UNESCO-organised international campaign to save the monuments of Nubia in 1961–1965.

7 April – 15 May 2008

Egyptian Museum in Cairo, Egypt

Discovering Ancient Egypt: Fifty Years of the Egyptian-Czech Collaboration in Archaeology

Presentation of selected artefacts discovered by the Czech Egyptologists during half a century of cooperation in the archaeological exploration of Abusir.

6 – 31 May 2008

Sony Gallery, American University in Cairo, Egypt

Egypt – Metamorphoses

An adapted version of the exhibition entitled “Egypt – Metamorphoses”, held in Prague in November 2006, presenting photographs taken by the American natural scientist D. J. Osborn, during his research in the desert regions of Egypt in the 1960s, and photographs by Kamil Voděra, one of the photographers of the Czech Institute of Egyptology (1990–1996, 2000–2006), on the theme of confrontations between traditional and contemporary Egypt.

From Autumn 2008 (permanent exposition)

Museum of Bawiti, Bahariya Oasis, Egypt

Secrets of the Black Desert: Czech Archaeological Explorations in the El-Hayez Oasis

Presentation of the results achieved to date by the Czech expedition team in the remote el-Hayez Oasis in the Black Desert.

30 September 2008 – January 2009

Anthropos Pavilion, Moravian Museum in Brno

Egypt – Secrets of the Desert and the Pyramids

Egypt – Metamorphoses

Two touring exhibitions of photographs, documenting 50 years of the work of Czech Egyptologists in Egypt, as well as the metamorphoses undergone by the country on the Nile, during the same period.

1 October 2008 – 18 January 2009

Náprstek Museum, Betlémské nám. 1, Prague 1

Discovering the Land on the Nile

Exhibition organised by the National Museum in Prague, presenting the history of Czech Egyptology – especially that of the Czech (formerly Czechoslovak) Institute of Egyptology at the Faculty of Arts of Charles University – in the broader context of the rising interest in the cultural heritage of the civilisation of Ancient Egypt. A catalogue will be published on this occasion, and the exhibition will be accompanied by a series of lectures.

CONFERENCES

7 April 2008

The Supreme Council of Antiquities, Cairo, Egypt

Discovering Ancient Egypt: Fifty Years of the Egyptian-Czech Collaboration in Archaeology

The speakers, including experts from the Czech Institute of Egyptology at the Faculty of Arts of Charles University in Prague and invited Egyptian guests, will describe the past fifty years of the Institute's activities in Egypt.

FAIRS

24 – 27 April 2008

Industrial Palace, Exhibition Grounds in Prague - Holešovice

The Prague 2008 Book World: International Book Fair and Literary Festival

Egypt and 50 years of Czech Egyptology is one of the main themes of the fair. The scientific and science-popularizing book production of the Institute to date will be presented, including the latest publications, planned to come out by the date of the fair's start. The event will be accompanied by a series of lectures and projections of films about Egypt and Czech Egyptology.

druhá strana obálky / second side of the cover

Reliéfní výzdoba z obětní kaple vezíra Kara / Relief decoration from the offering chapel of the vizier Qar

třetí strana obálky / third side of the cover

Vápencový sarkofág / Limestone sarcophagus

čtvrtá strana obálky / fourth side of the cover

První nahlédnutí do nitra nově otevřené hrobky v jižním Abúsíru / First glances inside a newly open tomb at Abusir–South

ODKRYVÁNÍ STARÉHO EGYPTA

Výstava k 50. výročí založení Českého egyptologického ústavu FF UK

UNEARTHING ANCIENT EGYPT

Exhibition organised on the occasion of the 50th anniversary of the Czech Institute of Egyptology at the Faculty of Arts, Charles University in Prague

Autoři / Authors: Ladislav Bareš, Miroslav Bárta, Jaromír Krejčí, Adéla Macková, Jana Mynářová, Pavel Onderka, Lenka Suková

Fotografie / Photographs: Jan Brodský, Martin Frouz, Miroslav Ottmar, Jiří Vaněk, Kamil Voděra, Martina F. Vok, Milan Zemina, archiv Českého egyptologického ústavu FF UK

Odpovědná redaktorka / Editor-in-Chief: Lenka Suková

Překlad / Translation: Lenka Suková, agentura Presto

Grafická úprava a produkce / Graphic design and production: JEROME s.r.o.

Výstava je pořádána v rámci projektu „Výzkum civilizace starého Egypta“ (vědecko-výzkumný záměr Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. MSM 0021620826), jehož řešitelem je Český egyptologický ústav Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a projektu „Osobnosti české vědy a kultury“ (výzkumný záměr Ministerstva kultury č. MK 00002327202), jehož řešitelem je Národní muzeum.

The exhibition is organised as part of the “Exploration of the Civilisation of Ancient Egypt” project (scientific research grant of the Ministry of Education, Youth and Sports No. MSM 0021620826), which is being carried out by the Czech Institute of Egyptology at the Faculty of Arts, Charles University in Prague, as well as the “Personalities of Czech Science and Culture” project (research grant of the Ministry of Culture No. MK 00002327202), which is being carried out by the National Museum of the Czech Republic.

Výstava je součástí projektu „Rok české egyptologie“, jehož partnerem je firma ČD Cargo, a.s.

The exhibition is part of the “Czech Egyptology Year” project, in partnership with ČD Cargo, a.s.

1. vydání / First edition

Vydal Úřad vlády České republiky, 2008

Published by the Office of the Government of the Czech Republic, 2008

© Úřad vlády České republiky

ISBN 978-80-87041-37-6

FILozOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

ČESKÝ EGYPTOLOGICKÝ ÚSTAV
Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta